

OD IDEJE DO USPJEŠNE KOMPANIJE

Tempus projekt: Modernizacija univerziteta Zapadnog Balkana
kroz jačanje struktura i usluga za transfer znanja, istraživanje i
inovacije

Tempus

Nakon ovog predavanja, vježbi i proučavanja materije trebali biste moći:

- Objasniti zbog čega je važno pokrenuti novo preduzeće kada je “prozor prilike” otvoren;
- Objasniti razliku između prilike i ideje;
- Objasniti tri najčešća prilaza koje preduzetnici koriste prilikom indentifikovanja prilika;
- Identifikovati četiri trenda preduzetničkog okruženja koji su se pokazali najkorisnijim prilikom kreiranja poslovnih prilika;
- Navesti lične karakteristike koje neke ljude čine sposobnijima da prepoznaju poslovne prilike u odnosu na druge;

Nakon ovog predavanja, vježbi i proučavanja materije trebali biste moći:

....

- Identifikovati pet koraka kreativnog procesa;
- Objasniti svrhu “iznennadnog nadahnuća” (brainstorming-a) i njegovu upotrebu kao generatora ideja;
- Objasniti na koji način koristiti biblioteke i Internet za generisanje ideja;
- Objasniti svrhu održavanja i čuvanja “banke ideja”
- Objasniti tri koraka za zaštitu ideja od krađe ili gubitaka.

Identifikovanje i prepoznavanje prilika

Prilika je povoljan skup uslova koji stvaraju potrebu za novim proizvodom, uslugom ili poslom.

-eksterni uticaji razvoju preduzetničke ideje

-interni uticaji razvoju preduzetničke ideje

Preduzetnik prepoznaje problem ili prazninu na tržištu i odlučuje da je popuni.

Prilika je više od ideje!!!

Ideja je misao, utisak ili pojam. Ideja može ali ne mora ispunjavati kriterije prilike.

Identifikovanje i prepoznavanje prilika

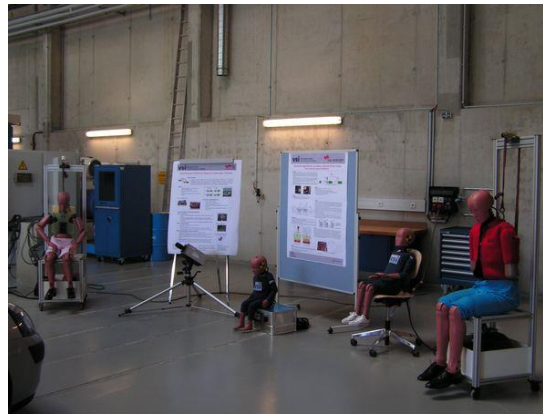
Prilika ima četiri osnovne karakteristike:

- 1. Privlačna je;***
- 2. Održiva;***
- 3. Pravovremena;***
- 4. Ostvarena u proizvodnju, poslu ili usluzi koja stvara ili dodaje vrijednost za kupca ili krajnjeg korisnika;***

Identifikovanje i prepoznavanje prilika

Kako bi preduzetnik kapitalizirao priliku, “prozor prilike” mora biti otvoren.

Izraz “prozor prilike” je metafora koja opisuje realistični vremenski period u kojem preduzeće može ući na novo tržište.

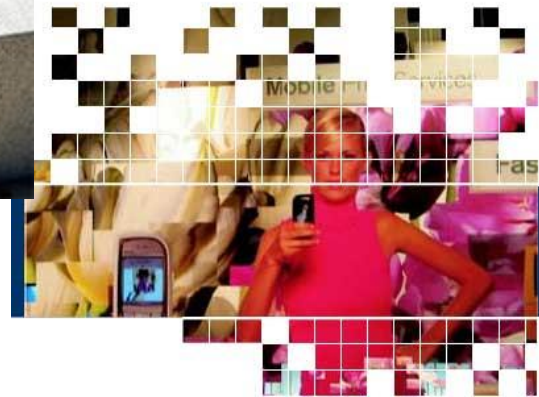
Identifikovanje i prepoznavanje prilika

Kako identifikovati priliku?

Pristup 1. Posmatranje i praćenje trendova

Pristup 2. Rješavanje problema

Pristup 3. Pronalazak praznina na tržištu

Pristup 1. Posmatranje i praćenje trendova

Ekonomске sile, društvene sile, tehnološki napreci, te političke i zakonske promjene su četiri trenda okruženja koji se smatraju nakorisnijim prilikom kreiranja poslovnih prilika.

Posmatranje i praćenje trendova

Ekonomске sile

(Stanje ekonomije, Nivo raspoloživog dohotka, Struktura potrošačke potrošnje,...)

Društvene sile

(Društveni i kulturni trendovi, Demografske promjene, Ono što ljudi smatraju da je “inn”...)

Tehnološki napreci

(Nove tehnologije, Tehnologije u nastajanju, Novi način upotrebe starih tehnologija...)

Političke i zakonske promjene

(Nove promjene u sferi politike, Novi zakoni i propisi...)

Posmatranje i praćenje trendova

Društvene sile

- Penzionisanje generacije rođene nakon II Svjetskog rata (tzv. "baby boomers" generacija)
- Povećana raznolikost radnog svijeta
- Povećani interes za zdravu prehranu i prirodne proizvode
- Novi žanrovi muzike i novi oblici zabave
- Naglasak na alternativne izvore energije
- Povećana globalizacija poslovanja
- Ekologija i tzv. ekološki lobiji kao bitan element odlučivanja
- Povećana dostupnost PC sa dobrim karakteristikama

Posmatranje i praćenje trendova

Tehnološki napreci

- IKT u svim porama ljudskih djelatnosti
- Razvoj satelitskih tehnologija
- Sve veći udio genetski modifikovane hrane
- Nanotehnologije
- Razvoj bio-medicinskih tehnologija i genetskog inženjeringa
- Etički problemi u promjeni sve sofisticiranijih metoda tehnološkog praćenja (čipovi, krađa identiteta)

Posmatranje i praćenje trendova

Političke i zakonske promjene

Ko je na vlasti i kakvu ekonomsku politiku vodi?

Npr.

OSHA – standard zaštite na radu

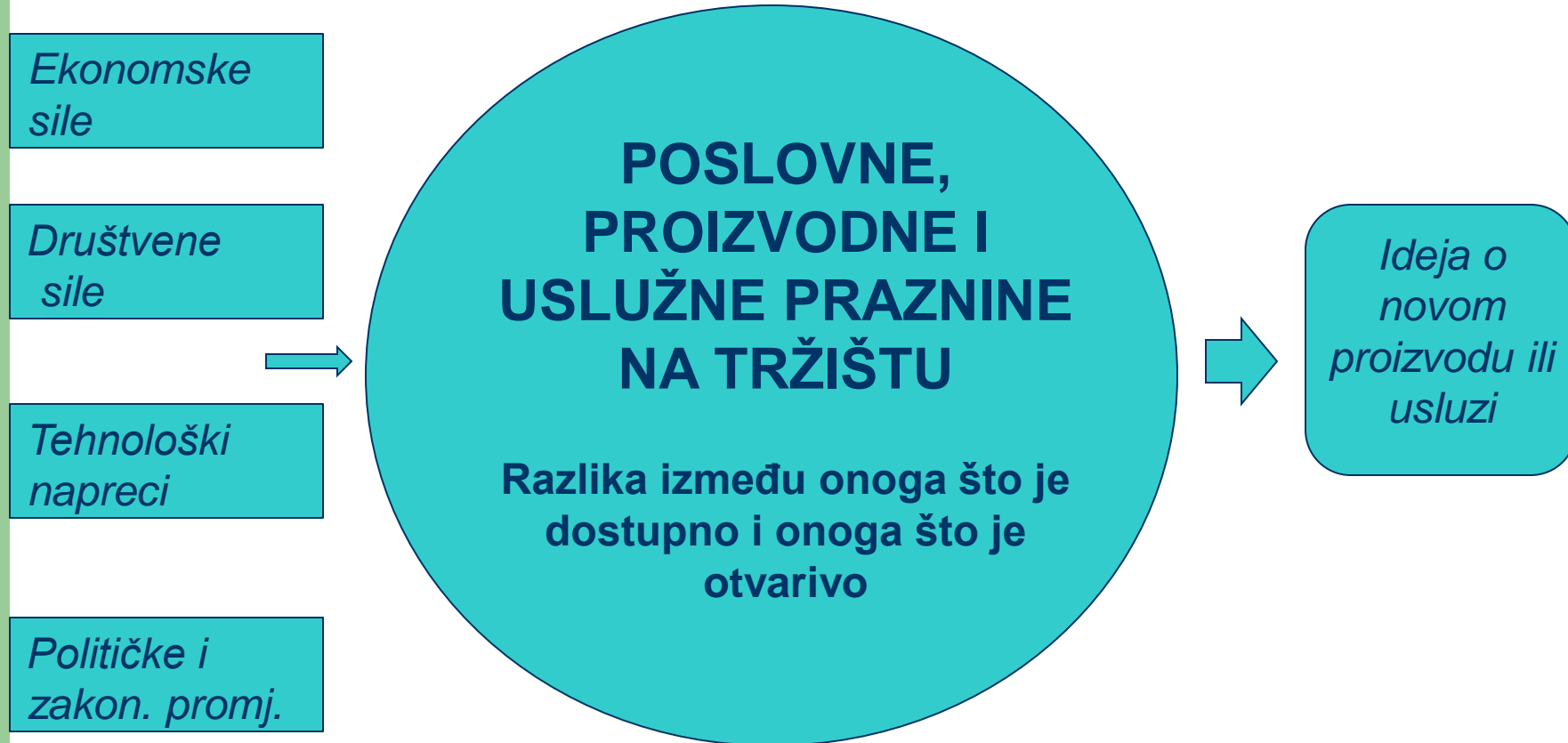
EPA – standard uštede električne energije

HACCAP – standard sigurnost prehrambenih namjernica

ISO 14 000 – standard ispunjavanja ekoloških normi u proizvodnji

Standardi i normativi o zaštiti od buke, zračenja, aerozagadenja, zagadenja tla,....

Posmatranje i praćenje trendova

Pristup 2. Rješavanje problema

Drugi vrlo važan pristup za identifikovanje prilika je uočavanje problema i pronalaženje načina kako da se on riješi.

Npr.

- **Previše male tipke na mobilnim telefonima za starije osobe**
- **Nemogućnost plaćanja stanbenih dažbina putem Interneta**
- **Problem skupih telefonskih računa**
- **Elektronska registracija firme u jednom danu**

•

Pristup 3. Pronalazak praznina na tržištu

Treći, također vrlo interesantan pristup za identifikovanje prilika je pronalazak praznina na tržištu.

Npr.

- Nema prodavnica koje prodaju igračke koje se fokusiraju na razvoj intelekta kod djece.
- Nema fitnes centara koji su namjenjeni samo ženama...ili ima?
- Restorani koji nude brzu ali i dobru-ukusnu hranu....(opaska: možda u SAD ne ali kod nas?)
- Nema dovoljno prodavnica za one čije se “dimenzije ne uklapaju u prosjek”
-

LIČNE KARAKTERISTIKE PREDUZETNIKA

- PRIJAŠNJE ISKUSTVO
- KOGNITIVNI FAKTORI
- DRUŠTVENE MREŽE
- KREATIVNOST

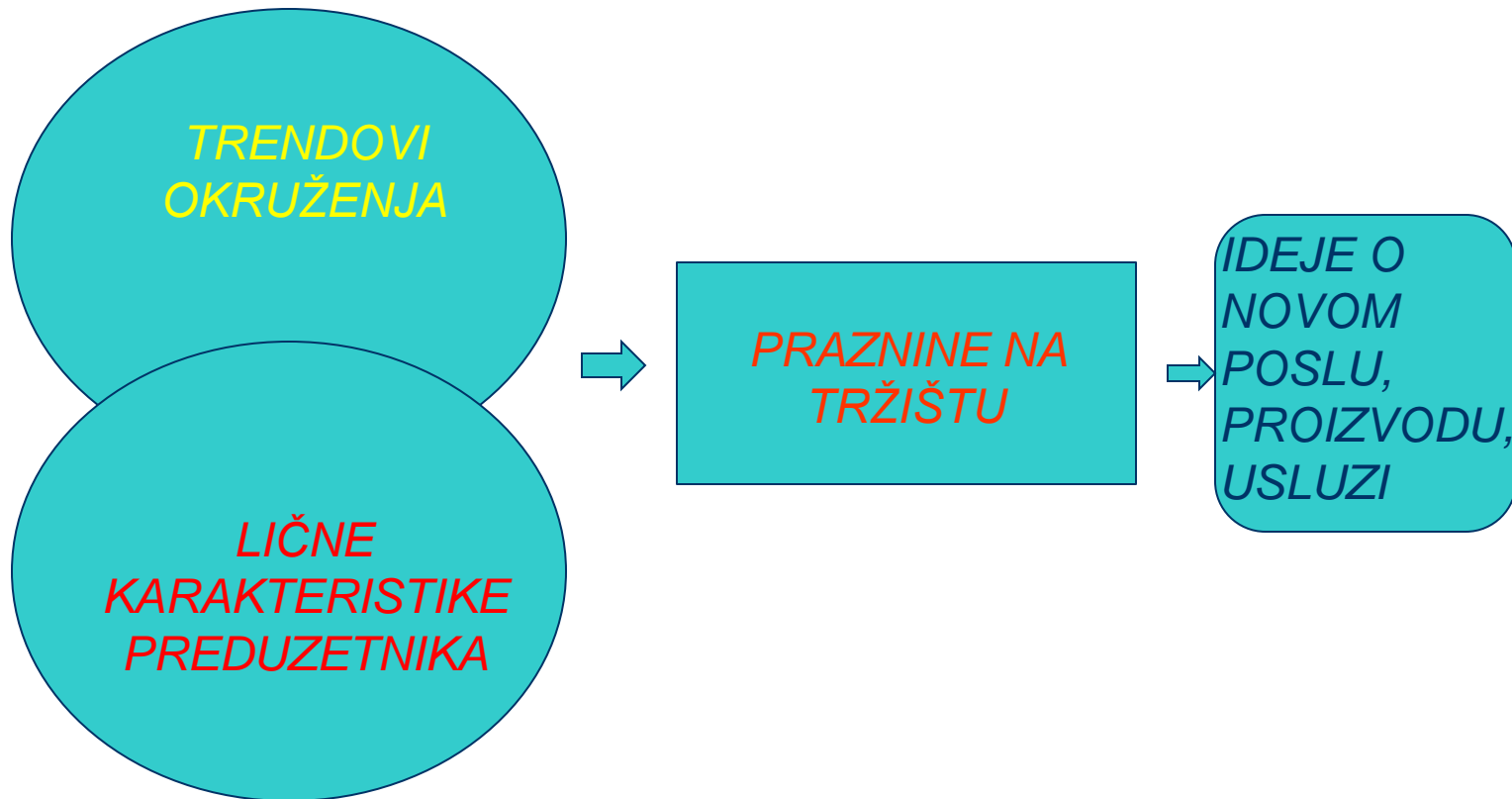
LIČNE KARAKTERISTIKE PREDUZETNIKA

•KREATIVNOST

Za pojedinca postoji pet koraka kreativnog procesa a to su: priprema, inkubacija, uvid-tzv.Eureka faza-rješenje dato, evaluacija i razrada)

PROCES PREPOZNAVANJA PRILIKE

TEHNIKE ZA GENERISANJE IDEJA

- **IZNENADNO NADAHNUĆE (Brainstorming)**
- **FOKUS GRUPE**
- **PRETRAŽIVANJA U BIBLIOTECI ILI NA INTERNETU**
- **OSTALE TEHNIKE**

POTICANJE I ZAŠTITA NOVIH IDEJA

- **Uspostavljanje žarišnih tačaka ideja**

(osobe zadužene za ovaj dio posla, banka/trezor ideja, interna mreža-intranet,...)

- **Ohrabrivanje kreativnosti na nivou preduzeća**

(isticanje važnosti kreativnosti, osiguranje nagrada/stimulansa za one sa kreativnim pristupom, nastojati unaprediti ideje drugih,...)

- **Zaštita ideje od krađe ili gubitka**

(Tri koraka koja je potrebno preduzeti u smislu zaštite ideje od krađe ili gubitka jesu pohranjvanje ideje u opipljivom obliku-zapis ili CD/PC, osigurati je –šifrom ili nekim kodom i izbjegavati namjerno ili nenamjerno otkrivanje ideje čime ona gubi ekskluzivnost)

R.Prof .Dr Darko Petković
E-mail: darkopetkovic@gmail.com

Centar za inovativnost i preduzetništvo
Univerziteta u Zenici – CIP UNZE

DISKUSIJA !

PITANJA ?

KOMENTARI...
